

ไม่เปิดประเทศเศรษฐกิจไม่ฟื้น "ไพรินทร" เตือน "อย่าติดกับดักความสำเร็จ"

การรุกตัวของเศรษฐกิจเริ่มจากฐานราก

แนวทางการเชื่อมโยงท่าเรือแหลมฉบังกับนานาชาติ

ระยะสินค้า ไทย-จีนบนฝั่ง
ผ่านแหลมฉบัง ประมาณเวลา 4-5 วัน
เทียบท่าเรือสินค้าชายฝั่งภาคใต้
ใช้แหลมฉบัง
ไปฝั่งใต้ ประมาณเวลา 30-50%

- เส้นทาง เรืออานันท์
ไปท่าเรือชุมพร (=360 กม.)
ขึ้นรถบรรทุก ไปท่าเรือระนอง
(=110 กม.) ไปฝั่งอันดามัน
- เส้นทาง รถไฟ ไปท่าเรือระนอง
(=670 กม.) ไปฝั่งอันดามัน
- เส้นทาง สะพานไทย
ไปท่าเรือระนอง (=490 กม.)
ไปฝั่งอันดามัน

เป็นที่ถกเถียงกันมากกว่าประเทศไทยจะอยู่ท่ามกลางวิกฤติ
การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทั่วโลกได้อย่างไร ท่ามกลางการ
ติดเชื้ของคนภายในประเทศเป็นศูนย์ แต่เศรษฐกิจไทยกำลัง
ถดถอยเพราะ โครงสร้างเศรษฐกิจอาศัยรายได้จากการท่องเที่ยว
ของชาวต่างชาติเป็นสำคัญ

มีการนำเสนอรูปแบบการเปิดประเทศมาหลากหลายครั้งแต่
ก็ถูกสกัดด้วยความรู้สึกของคนไทยยังไม่ยอมรับ

ทีมเศรษฐกิจ ได้สัมภาษณ์ "ดร.ไพรินทร์ ชูโชติถาวร" ในฐานะประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนมาตรการบริหารเศรษฐกิจ และประธานคณะกรรมการวิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการบริหารเศรษฐกิจ และส่งเสริมการลงทุนในระยะปานกลางและระยะยาว ที่อยู่ภายใต้ "ศูนย์บริหารสถานการณ์เศรษฐกิจจากผลกระทบจากโควิด-19" หรือ "สบศ."

มาฟังเหตุผลมุมมองของเขา บนหลักการและเหตุผล ว่าทำไมประเทศไทยจึงต้องเปิดประเทศ และการตอบโจทย์ถึงวิธีการที่จะพุงเศรษฐกิจไทยให้ผ่านพ้นวิกฤติครั้งนี้ไปได้ คนไทยต้องร่วมใจทำสิ่งใดต่อไปอีกบ้าง...

ชนะการรบ แต่แพ้สงคราม

แนวคิดของ สบศ.เป็นการทำงานที่ลือกับแนวคิดของศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (สบค.) ที่ประสบความสำเร็จเรื่องการยับยั้งการระบาดของโควิด-19 ในประเทศแต่สิ่งที่จะต้องคิดต่อไปคือ เมื่อเราสำเร็จในเรื่องการหยุดยั้งการระบาดของโควิดได้

แต่การล็อกดาวน์และปิดประเทศในช่วงที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างมาก เศรษฐกิจไทยลงลึกมากไตรมาสที่ 2 หดตัวไปถึง 12.2% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ส่วนเศรษฐกิจทั้งปีนี้ คาดว่าจะติดลบมากถึง 8-10% เท่ากับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (จีดีพี) ของประเทศหายไป 1.5 - 1.7 ล้านล้านบาท เท่ากับความมั่งคั่งของประเทศถดถอยหลังไปนับสิบปี

"ปัญหาทางเศรษฐกิจในขณะนี้ถือว่าหนักมาก ที่สำคัญผลกระทบที่เกิดขึ้นกับเศรษฐกิจในขณะนี้คนข้างบนยังไม่รู้สึก หมายถึงคนที่มีเงินเดือนประจำเท่าเดิม คนที่เป็นข้าราชการยังไม่รู้สึก เพราะผลกระทบที่เกิดขึ้น เกิดจากคนที่อยู่ข้างล่างก่อน มีการเลิกจ้าง การปลดคนงานการปิดกิจการ จากครั้งที่มีการล็อกดาวน์ คนได้รับผลกระทบตกงานจำนวนมาก เหมือนตึกค่อยๆพังจากฐาน คนข้างบนจะรู้สึกได้ ก็ต่อเมื่อตึกมันถล่มไปแล้ว แล้วปัญหาเศรษฐกิจที่จะตามมาจะกลายเป็นปัญหาสังคมและการเมือง เด็กที่จบการศึกษามาในช่วงนี้จะหางานทำยากที่สุด ก็จะเป็นพวกต่อต้านรัฐบาลเพราะเขาก็มองว่ารัฐบาลทำให้เขาตกงาน ซึ่งจะเป็นปัญหาในระยะยาวที่ต้องเร่งแก้ไขตั้งแต่ตอนนี้"

คือ เราชนะการรบ แต่แพ้สงครามไม่ได้ เราชนะศึกในการคุมโควิดได้ แต่ในภาพรวมเราจะ

แพ้ เพราะเราแลกด้วยเศรษฐกิจที่ดิ่งลึก

ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (สบค.) ควบคุมไม่ให้เกิดเชื้อโควิดพุ่งเยอะ จากที่ไทยเคยมีผู้ติดเชื้อวันละเป็นร้อยคน ทำให้ได้มีคนจำนวนมากผู้ติดเชื้อเป็นศูนย์ เลยคิดว่ามีผู้ติดเชื้อไม่ได้ ผมกลัวว่าเรากำลังติดกับดักความสำเร็จของตัวเองคือเราคิดว่าเราต้องไม่มีผู้ติดเชื้อเลยสักคนเดียว โดยการปิดประเทศ ซึ่งทำให้เศรษฐกิจตกลงลึกมาก

"เราต้องชนะทั้งคู่ และต้องไม่เป็นเหยื่อความสำเร็จของตัวเอง"

ปิดประเทศ เศรษฐกิจไม่ฟื้น

ดร.ไพรินทร์ กล่าวว่า สบศ.กำลังประเมินเศรษฐกิจในไตรมาสที่ 3 ของปีนี้มีโอกาสคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจจะติดลบประมาณ 8% จะเห็นว่าแม้ที่ผ่านมามีการออกมาตรการไปมาก และคลายล็อกดาวน์ไป 6 ครั้ง แต่เศรษฐกิจยังไม่ฟื้นตัวได้มากนัก

"สิ่งที่กีดกันเศรษฐกิจมากที่สุดคือการปิดประเทศไม่ให้ชาวต่างชาติทั้งนักธุรกิจและนักท่องเที่ยวเข้ามาประเทศ หากสถานการณ์ยังเป็นแบบนี้เศรษฐกิจจะกลับขึ้นมาไม่ได้เพราะรายได้ท่องเที่ยวจากต่างประเทศในปีก่อนเท่ากับ 2 ล้านล้านบาท ได้หายไปตั้งแต่ไตรมาส 2 ของปี ทำให้เศรษฐกิจฟื้นตัวได้ยาก"

สิ่งที่ต้องพิจารณาเร่งด่วนคือ มาตรการด้านการผ่อนคลายให้ต่างชาติเข้ามาในประเทศเพิ่มขึ้น เพราะแรงงานที่ตกงานจากภาคการท่องเที่ยวที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 มีจำนวนมากเป็นแสนคน เราจำเป็นต้องค่อยๆเปิดประเทศ โดยใช้แนวคิดหลักของทางสายกลาง

เพราะเศรษฐกิจของเราพึ่งพาเรื่องการท่องเที่ยวอยู่มาก ซึ่ง สบศ.กำลังทำงานร่วมกับ สบค. ที่จะดูเรื่องการผ่อนปรนเปิดประเทศรับชาวต่างชาติเข้ามาในประเทศมากขึ้น ต้องมีจำนวนที่มากกว่าที่ผ่อนปรนในปัจจุบันและทำให้รวดเร็วให้ทันต่อช่วงไฮซีซั่น ตั้งแต่เดือน ต.ค.นี้ เพราะถ้าให้เลื่อนออกไปอีก 3-4 เดือนก็จะเป็นโลว์ซีซั่นก็อาจจะหายไป

อีกทั้งการปิดประเทศแบบปิดล็อกไม่ให้ต่างชาติและเที่ยวบินต่างชาติเข้าประเทศนานเกินไป จะส่งผลกระทบต่อสถานะของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางการบินของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่เรามีความได้เปรียบในด้านนี้มาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6

เพราะในขณะที่เราปิดประเทศ คู่แข่งอย่างสิงคโปร์และเวียดนามเปิดสนามบินเที่ยวบินจากต่างประเทศที่ต้องวางแผนเส้นทางการบินก็จะไปใช้สนามบินอื่นๆแทน ความเป็นศูนย์กลางการบินของไทยจะหายไปเหมือนที่สนามบินนาริตะของญี่ปุ่นได้เสีย

ศูนย์กลางการบินให้กับสนามบินอินชอนของเกาหลีได้มาแล้ว

นอกจากนี้ ต้องทบทวนแนวการปฏิบัติสำหรับคนที่มาจากต่างประเทศที่มีมาตรการซ้ำซ้อน เช่น กำหนดให้

มีมาตรการซ้ำซ้อน เช่น กำหนดให้

ตรวจโควิดจากประเทศต้นทาง

และตรวจซ้ำเมื่อมาถึง

ไทยและต้องกักตัวอีก

14 วันระหว่างนั้นก็ตรวจ

อีกจริงๆ ถ้าไม่มั่นใจจะ

ให้มีตรวจก่อนเดินทางทำไม

ให้มาตรวจในไทยเลย และการกำหนด 72 ชั่วโมงก่อนเดินทางทำให้เดินทางวันจันทร์ไม่ได้อีก เพราะติดวันเสาร์-อาทิตย์

เอาคนไข้ ขึ้นรถกู้ชีพ

ดร.ไพรินทร์ กล่าวด้วยว่า ปัจจุบันเรายืนอยู่ที่ไตรมาสที่ 4 ซึ่งกำลังรอผลของเศรษฐกิจในไตรมาสที่ 3 ซึ่งหากเศรษฐกิจในไตรมาสที่ 3 ไม่ได้ลบ 8% แต่ติดลบมากกว่านั้นและเศรษฐกิจไตรมาส 4 ไม่ได้ดีขึ้นหรือเห็นสัญญาณในการฟื้นตัวได้ภายในไตรมาส 1 ปี 2564 คือเศรษฐกิจไม่ฟื้นตัวแบบตัว V หรือ V หางยาว แต่หากเป็นการฟื้นตัวแบบตัว L หางยาว

หรือหากเศรษฐกิจดิ่งลงไปอีก งบประมาณปี 2564 ก็ช่วยประคองไม่ได้ เปรียบเหมือนคนไข้ที่หัวใจหยุดเต้น มาตรการต่างๆที่ออกมาตอนนี้จึงเหมือนกับการช็อกหัวใจเพื่อให้หัวใจยังเต้นอยู่

ถือเป็นการกึ่งสั้นๆที่เป็นหน้าที่ของ สบศ.ต้องประคองไปให้ได้เมื่อเศรษฐกิจติดลบน้อยลง ถ้าเริ่มเห็นการฟื้นตัว สบศ.ก็ยกเลิกกลับไปสู่มาตรการให้ระบบราชการทำงานแบบปกติ

“สิ่งที่เกิดขึ้นในระยะเวลานี้สั้นๆ คือ เมื่อเศรษฐกิจในไตรมาสที่ 2 ติดลบถึง 12.2% เศรษฐกิจลงลึกไปมากที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ของประเทศ เหมือนกับคนที่ถูกรถชน การกึ่งของสบศ.จึงเหมือนกับรถกู้ชีพที่ต้องนำคนไข้ไปส่งให้ถึงโรงพยาบาลช่วยประคองประคองผ่านไตรมาสที่ 4 ไปจนถึงปี 2564 ให้ได้ โดยไม่ให้คนไข้ตาย ต้องช่วยให้หัวใจยังเต้นอยู่เพราะเมื่อไปถึงโรงพยาบาลแล้วคนไข้ตายไม่มีประโยชน์”

การทำงานของ สบศ.ออกแบบให้มีทั้งมาตรการระยะสั้นและระยะปานกลางถึงยาว โดยมีคณะกรรมการที่ศึกษามาตรการทางเศรษฐกิจต่างๆเสนอขึ้นไปยัง สบศ.ชุดใหญ่ และ สบศ.นำเรื่องเสนอให้คณะรัฐมนตรี (ครม.)

จากนั้นโครงการต่างๆจะกลับลงมาที่คณะกรรมการขับเคลื่อนๆ ที่ผมเป็นประธาน ก็จะไล่ตามงานไปทุกๆเรื่องว่าโครงการใดมีปัญหาอุปสรรคอย่างไร จะให้ช่วยแก้ไขหรือประสานอย่างไร

กระตุ้นเอกชน รัฐวิสาหกิจ

ส่วนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในระยะต่อไป ที่ต้องมีการตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์และเสนอแนะมาตรการบริหารเศรษฐกิจและส่งเสริมการลงทุนในระยะปานกลางและระยะยาว ขึ้นมาอยู่ในเรื่องนี้

เพราะหลังจากเกิดโควิดขึ้นสิ่งที่เกิดขึ้น คือ เครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจเดียวที่ติดอยู่คือการลงทุนภาครัฐ ขณะที่เอกชน รัฐวิสาหกิจทุกบริษัทหยุดรับคนเข้าทำงาน หยุดลงทุน จะยังเป็นปัญหาทั้งประเทศ สิ่งที่ทำคือ การกระตุ้นเอกชนและรัฐวิสาหกิจให้กลับมาลงทุนและใช้จ่าย โดยการผลักดันการลงทุน ขอให้รัฐวิสาหกิจกลับไปลงทุนเหมือนเดิม

พร้อมกันนี้ ทางรัฐบาลได้คัดเลือกโครงการที่เป็นเมกะโปรเจกต์ที่ต้องการให้เดินหน้าต่อเพื่อส่งสัญญาณว่าการลงทุนของรัฐไม่หยุด โดยเฉพาะโครงการที่จะก่อให้เกิดการลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน (พีพีพี)

เพื่อกระตุ้นให้เอกชนและรัฐวิสาหกิจลงทุน เพื่อให้เป็นอีกเครื่องยนต์ที่เดินหน้าคู่กันไปจนกว่าการส่งออกและการท่องเที่ยวจะกลับมาใกล้เคียงกับภาวะปกติ

“การคิดเครื่องยนต์เศรษฐกิจต้องค่อยๆคิดทีละเครื่อง ทำให้องคาพยพค่อยๆขับเคลื่อน มาตรการต่างๆค่อยออกมา ทั้งระยะสั้น ระยะกลางเราหวังว่าดีจะไม่พังทลายลงมาและที่สุดจะค่อยๆทรงตัวได้ ที่สำคัญคือข้างล่างซึ่งเป็นฐานของเศรษฐกิจต้องสามารถอยู่ได้”

ซึ่งการกระตุ้นให้เกิดการลงทุน สบศ.ได้เห็นชอบกว่า 20 โครงการ โดยเร่งรัดโครงการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งเส้นทางรถไฟระบบขนส่งมวลชน โครงการทางพิเศษ โครงการพัฒนาท่าเรือ อาทิ โครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่สายอีสานที่เราต้องไปอยู่ที่จ.หนองคายให้ได้ เพื่อรองรับรถไฟความเร็วสูงจีน-ลาว ต้องไม่ลืมว่าคนอีสานใช้รถไฟมากที่สุด เส้นใดที่เป็นสายยุทธศาสตร์เราต้องรีบทำ

วางรากฐาน ลงทุนระยะยาว

ส่วนที่พูดกันมากคือ คลองไทย ที่ตัดจากอ่าวไทยกับอันดามัน ต้องเข้าใจว่าเป็นคลองไม่ได้ด้วยเหตุที่น้ำทะเลทางฝั่งอันดามันสูงกว่าฝั่งอ่าวไทย ถ้าเปิดน้ำจะท่วมจนแผ่นดินหายหมด และขุดลึกมาก

ไม่ได้เพราะต้องมีประตูน้ำพอมิเรือเข้ามาต้องปิดประตูน้ำเพื่อถ่ายระดับน้ำต้องให้เรือผ่านได้ทีละลำลองคิดว่าวันหนึ่งจะผ่านไปได้ที่ลำและทำคลองกว้างไม่ได้ด้วยจะเอาดินไปไว้ไหนเพราะหลายกิโลเมตร ฉะนั้นโครงการนี้ทำจริงๆยาก ขณะที่เรือที่วิ่งอยู่ปัจจุบัน อ้อมไปมาเลเซีย 2 วันก็ผ่านแล้ว คงไม่มีเรือมารอเข้าที่ลำลำเรือคลองไทยจึงลืมนไปได้เลย

ส่วนแลนด์บริดจ์ หรือสะพานเศรษฐกิจ ให้เรือมาเทียบท่าทางฝั่งหนึ่งและขนถ่ายสินค้าไปอีกฝั่งต้องยกของขึ้นและยกของลงกลายเป็นอีกโครงการที่พูดได้ ซึ่งสมัยรัฐบาลทักษิณเราเคยมีถนนเส้นหนึ่งใหญ่โตสวยงามแล้วตอนนี้เขาเรียกกันว่าถนนควายเดิน ไม่มีใครใช้

แต่จริงๆมีแลนด์บริดจ์อีกเส้นที่ผมเสนอสมัยเป็น รมช.คมนาคม ตอนนี้เรามีรถไฟทางคู่ลงไปถึง จ.ชุมพร จึงเสนอทำรถไฟทางคู่ต่อไปถึง จ.ระนอง ตามแนวทางเส้นทางรถไฟของญี่ปุ่น 90 กิโลเมตร ในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง ระยะทาง 90 กิโลเมตร จาก จ.ชุมพร ถึงคลองละอุ่น จ.ระนอง จะเป็นทางรถไฟเส้นแรกเข้าสู่ทะเลฝั่งอันดามัน ซึ่งที่ จ.ระนอง ก็มีท่าเรือที่สามารถขยายและไปสู่กลุ่มบิมสเทคได้

ประเทศไทยจะมีท่าเรือฝั่งอันดามันในรอบร้อยกว่าปี จากที่ซึ่งเราเคยมีเมืองท่ามะริด ทวาย ตะนาวศรี แต่เสียให้อังกฤษไปตอน ร.3-ร.4 หลายคนก็เรียกโครงการนี้ที่เสนอไว้ในระเบียบเศรษฐกิจภาคใต้ว่าแลนด์บริดจ์ก็เป็นเช่นนั้นจริงๆออกสู่อันดามันได้เป็นโครงการง่ายๆ ใช้งบลงทุนไม่เยอะตอนนี้ได้งบประมาณแล้ว อีก 3-4 ปี ก็เสร็จ

นอกจากนี้เราเสนอโครงการสะพานไทยมูลค่าลงทุน 990,000 ล้านบาท ระยะทาง 100 กิโลเมตร รันระยะทางจากการวิ่งอ้อมอ่าวตัว ก. ระยะทาง 400 กิโลเมตร โดยสร้างสะพานออกจาก จ.ชลบุรี ลอดอุโมงค์ใต้ทะเล 20-30 กิโลเมตร เพื่อไม่ให้กระทบสิ่งแวดล้อม และไปขึ้นเหนือทะเลบริเวณเกาะเทียมที่สร้างขึ้น และก่อนเข้าสู่ฝั่งก็จะมีเกาะเทียมอีกแห่ง ก่อนลงไปลอดใต้ทะเลอีก 20-30 กิโลเมตรก่อนเข้าสู่ฝั่ง จ.เพชรบุรีหรือ จ.ประจวบคีรีขันธ์

เป็นอีกแนวคิดให้ว่า ถ้าทำได้จะทำให้เกิดการลงทุน และช่วยกระจายความเจริญจากเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (อีอีซี) ไปภาคตะวันตกและภาคใต้ด้วย.

ทีมเศรษฐกิจ